

**MINISTER
ROLNICTWA I ROZWOJU WSI**

Warszawa, \$data podpisu r.

Znak sprawy: WPR.wpk.092.1.2021

**Pan
Mateusz Bukowski
Dyrektor
Wielkopolskiego Oddziału
Regionalnego
Agencji Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 7 ust. 2 pkt 3 i art. 9 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. *o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020*¹, dalej: „ustawa ROW” oraz art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. *o kontroli w administracji rządowej*², Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przeprowadziło w dniach od 16 czerwca do 9 sierpnia 2021 r. kontrolę w Wielkopolskim Oddziale Regionalnym Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Poznaniu, dalej „Wielkopolski OR ARiMR”, ul. Strzeszyńska 36, 60-479 Poznań.

Zakres kontroli obejmował realizację przez Wielkopolski OR ARiMR zadań dotyczących procesu przyznawania i wypłaty pomocy na operacje typu „Modernizacja gospodarstw rolnych” – obszar E (nawodnienia) w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata

¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 182, 904 i 1603.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 224

2014–2020, dalej „instrument wsparcia”, w okresie od uruchomienia wdrażania instrumentu wsparcia do dnia zakończenia kontroli.

Kontrolę przeprowadzili: _____ – główny specjalista w Departamencie Wspólnej Polityki Rolnej, kierownik zespołu kontrolnego, _____ – specjalista w Departamencie Wspólnej Polityki Rolnej, _____ – starszy specjalista w Departamencie Wspólnej Polityki Rolnej, _____ – główny specjalista w Departamencie Kontroli i Audytu, na podstawie upoważnień nr 30a/2021, 30b/2021, 30c/2021 oraz 18/2021 z dnia 14 czerwca 2021 r.

W okresie objętym kontrolą funkcję Dyrektora Wielkopolskiego OR ARiMR pełnili:

- Pan Michał Zieliński od 6 grudnia 2018 r. do 29 stycznia 2021 r.
- Pan Sławomir Biliński p.o. Dyrektora od 03 lutego 2021 r. do 15 lutego 2021 r.
- Pan Mateusz Bukowski od 16 lutego 2021 r. do chwili obecnej.

I. Ocena skontrolowanej działalności

1. Wielkopolski OR ARiMR prawidłowo, z opisanymi poniżej uchybieniami, wykonywał zadania w zakresie procesu przyznawania i wypłaty pomocy finansowej w ramach kontrolowanego instrumentu wsparcia.
2. W zakresie wybranych do kontroli spraw stwierdzono następujące uchybienia:
 - przekroczenia terminów rozpatrzenia wniosków o płatność (dalej „wop”), 3 na 7 skontrolowanych spraw zostało rozpatrzonych po terminie.
 - brak podpisu w miejscu do tego wyznaczonym przez osobę przyjmującą wnioski o przyznanie pomocy (dalej „wopp”) i uzupełnienia wopp w 3 sprawach.
3. Stwierdzone uchybienia nie miały wpływu na prawidłowość realizacji zadań w procesach przyznawania i wypłaty pomocy przez Wielkopolski OR ARiMR.

II. Ustalenia kontroli

Wopp zostały złożone w terminie wskazanym w ogłoszeniach o I, II i III naborze wniosków, tj. w dniach: 25.09.2019 r. – 22.11.2019 r., 21.02.2019 – 20.07.2020 r., 30.11.2020 – 28.01.2021 r. w ramach obszaru E (nawodnienia) zgodnie z § 10 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej

na operacje typu „Modernizacja gospodarstw rolnych” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020³, dalej: „rozporządzenie”.

W naborach przeprowadzonych w latach 2019 - 2021 złożono w Wielkopolskim OR ARiMR 647 wniosków o przyznanie pomocy (w tym 90 przekazano do innych Oddziałów Regionalnych, a 557 rozpatrywano w Wielkopolskim OR ARiMR). W odniesieniu do 29 wopp Wielkopolski OR ARiMR zawarł umowy o przyznaniu pomocy i złożono 8 wopp⁴.

Szczegółową kontrolą objęto 16 spraw na podstawie analizy przekazanych przez Wielkopolski OR ARiMR informacji, w tym biorąc pod uwagę status sprawy.

Lp.	Znak sprawy	Status sprawy	Skontrolowany etap
1.	OR15-6500 ₇	wypłacona pomoc	wopp i wopp
2.	OR15-6500 ₄	wypłacona pomoc	wopp i wopp
3.	OR15-6500 ₄	wypłacona pomoc	wopp i wopp
4.	OR15-6500 ₄	złożony wopp	wopp i wopp
5.	OR15-6500 ₄	złożony wopp	wopp i wopp
6.	OR15-6500 ₄	złożony wopp	wopp i wopp
7.	OR15-6500 ₄	złożony wopp	wopp i wopp
8.	OR15-6500 ₄	zawarta umowa	<u>wopp</u>
9.	OR15-6500 ₄	zawarta umowa	wopp
10.	OR15-6500 ₄	zawarta umowa	wopp
11.	OR15-6500 ₄	zawarta umowa	wopp
12.	OR15-6500 ₄	zawarta umowa	wopp
13.	OR15-6500 ₄	wopp pozostawiony bez rozpatrzenia na czas COVID – 19 w trakcie weryfikacji	wopp
14.	OR15-6500 ₄	odmowa przyznania pomocy	wopp
15.	OR15-6500 ₄	odmowa przyznania pomocy	wopp
16.	OR15-6500 ₄	odmowa przyznania pomocy	wopp

Źródło: informacje z Wielkopolskiego OR ARiMR oraz ustalenia własne

Szczegółowe warunki przyznawania oraz wypłaty pomocy określały przepisy ustawy ROW oraz rozporządzenia.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 719 i 2030 oraz z 2021 r. poz. 930.

⁴ Wg stanu na 18.06.2021 r.

W okresie objętym kontrolą obowiązywały następujące procedury w zakresie przyznania i wypłaty pomocy:

- 1) KP-611-369-ARiMR/14/z, KP-611-369-ARiMR/15/z - Obsługa wniosku o przyznanie pomocy dla poddziałań 4.1, 5.1, 5.2, 6.4 PROW na lata 2014–2020;
- 2) KP-611-379-ARiMR/4/z, KP-611-379-ARiMR/5/z Obsługa wniosku o płatność dla poddziałań 4.1, 5.1, 5.2, 6.4 PROW na lata 2014–2020, dalej: „procedury”.

1. Przyjmowanie wniosków o przyznanie pomocy.

W wyniku kontroli 16 spraw stwierdzono, że:

- 1) wszystkie skontrolowane wopp zostały złożone w terminie wskazanym w ogłoszeniach o I, II i III naborze wniosków, tj. w dniach: 25.09.2019 r. – 22.11.2019 r., 21.02.2020 – 20.07.2020 r. oraz 30.11.2020 r. – 28.01.2021 r., zgodnie z § 10 ust. 1 rozporządzenia,
- 2) wszystkie skontrolowane załączniki do wopp, które wymagały potwierdzenia za zgodność z oryginałem, zostały prawidłowo potwierdzone przez Wielkopolski OR ARiMR, zgodnie z § 13 ust. 4 rozporządzenia,
- 3) skontrolowane wopp oraz korekty (uzupełnienia) wopp wraz z załączonymi dokumentami zostały prawidłowo opatrzone przez Wielkopolski OR ARiMR pieczęcią ARiMR, datą wpływu wniosku, stwierdzono zaś przypadki, że nie zostały podpisane w miejscu do tego wyznaczonym przez osobę przyjmującą wniosek: OR15-65000-
OR15-65000-4 OR15-65000-4, zgodnie z zapisami w procedurach.

Postępowanie takie było niezgodne z zapisami w Księżce Procedur KP-611-369-ARiMR – Obsługa wniosku o przyznanie pomocy dla poddziałań 4.1, 5.1, 5.2, 6.4 PROW na lata 2014–2020.

W zakresie objętym kontrolą stwierdzono uchybienie polegające na braku podpisu w miejscu do tego wyznaczonym przez osobę przyjmującą wniosek i uzupełnienia wopp.

Uchybienie nie miało wpływu na proces przyznania pomocy. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

2. Dokonywanie oceny spełniania przez wnioskodawcę warunków przyznawania pomocy.

W wyniku kontroli stwierdzono, że Wielkopolski OR ARiMR prawidłowo zweryfikował w odniesieniu do wszystkich kontrolowanych wopp, w oparciu o posiadane dokumenty złożone przez ubiegającego się o przyznanie pomocy, spełnienie warunków przyznania pomocy, w szczególności warunki dotyczące:

- posiadania (samoistnego lub zależnego) gospodarstwa rolnego w rozumieniu art. 55³ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – *Kodeks cywilny*⁵, obejmującego co najmniej 1 ha i nie więcej niż 300 ha gruntów ornych, sadów, łąk trwałych, pastwisk trwałych, gruntów rolnych zabudowanych, gruntów pod stawami lub gruntów pod rowami, lub nieruchomości służącej do prowadzenia produkcji w zakresie działów specjalnych produkcji rolnej w rozumieniu ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o *ubezpieczeniu społecznym rolników*⁶ w brzmieniu z dnia 12 grudnia 2014 r. – położonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia,
- prowadzenia w celach zarobkowych działalności rolniczej w zakresie produkcji zwierzęcej lub roślinnej, z wyłączeniem chowu i hodowli ryb, i działalność ta nie jest prowadzona w celach naukowo-badawczych, zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia,
- posiadania numeru identyfikacyjnego w trybie przepisów⁷ o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wopp, zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia.

W § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia określono, że pomoc przyznaje się na operację:

- 1) w obszarze nawadniania w gospodarstwie lub zapewniającą poprawę ogólnych wyników gospodarstwa w obszarze:
 - a) rozwój produkcji psiać lub
 - b) rozwój produkcji mleka krowiego, lub
 - c) rozwój produkcji bydła mięsnego, lub
 - d) związanym z racjonalizacją technologii produkcji, wprowadzeniem innowacji, zmianą profilu produkcji, zwiększeniem skali produkcji, poprawą jakości produkcji lub zwiększeniem wartości dodanej produktu.

⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 1740, 2320 oraz z 2021 r. poz. 1509.

⁶ Dz. U. z 2021 r. poz. 266, 1535 i 1621.

⁷ Ustawa z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. z 2021 r. poz. 699 i 904).

Wielkopolski OR ARiMR prawidłowo zweryfikował, spełnienie warunków dotyczących kwalifikowalności kosztów, o których mowa w § 7 rozporządzenia, w szczególności zakresu (katalogu) kosztów kwalifikowalnych.

W zakresie objętym kontrolą nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości.

3. Dokonywanie oceny racjonalności kosztów.

W art. 48 ust. 2 pkt e rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 809/2014⁸, określono, że:

- kontrole administracyjne powinny obejmować w szczególności weryfikację racjonalności przedstawionych kosztów,
- kontrole obejmują w szczególności weryfikację racjonalności przedstawionych kosztów. Koszty ocenia się za pomocą odpowiedniego systemu oceny, takiego jak koszty referencyjne, porównanie różnych ofert lub w ramach komitetu oceniającego.

W wyniku kontroli stwierdzono, że dla wszystkich 16 kontrolowanych wopp dokonano oceny racjonalności planowanych do poniesienia kosztów.

W przypadku wszystkich kontrolowanych wopp sprawdzono, że koszty poszczególnych zadań wchodzących w skład operacji nie przekraczały wartości rynkowych. Z tej oceny każdorazowo pozostawiono ślad rewizyjny w postaci notatki służbowej zawierającej uzasadnienie podjętej decyzji wraz ze wskazaniem materiałów źródłowych, stosownie do instrukcji wypełniania karty weryfikacji wopp.

W zakresie objętym kontrolą nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości.

4. Wzywianie podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy do usunięcia braków we wopp.

W wyniku kontroli stwierdzono, że: w przypadku 4 wopp⁹ nie było konieczności formułowania pism wzywających do uzupełnienia, w przypadku 3 wopp¹⁰ Wielkopolski OR ARiMR wzywał podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy do usunięcia braków jeden

⁸ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 809/2014 z dnia 17 lipca 2014 r. ustanawiającego zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli, środków rozwoju obszarów wiejskich oraz zasady wzajemnej zgodności (Dz. Urz. UE L 227 z 31.07.2014, str. 69 z późn. zm.).

⁹ OR15-65000,

OR15-65000-

R15-650004

OR15-65000-

¹⁰ OR15-65000-

OR15-65000-

OR15-65000-

raz, w przypadku 4 wopp¹¹ – Wielkopolski OR ARiMR wzywał dwukrotnie, a w przypadku 5 wopp¹² Wielkopolski OR ARiMR wzywał trzykrotnie, co było zgodne z § 15 ust. 1, 1a i 2 rozporządzenia, określającym, że jeżeli wopp zawierał braki, ARiMR powinna wezwać podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy, w formie pisemnej, do usunięcia tych braków w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania, chyba że zachodzą niebudzące wątpliwości przesłanki nieprzyznania pomocy. Jeżeli podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy pomimo wezwania nie usunął braków w wyznaczonym terminie, ARiMR wzywa ponownie ten podmiot, w formie pisemnej, do usunięcia braków w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania.

W wyniku pandemii w dniu 18 kwietnia 2020 r. weszła w życie ustawa z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2¹³, która art. 53 zmieniła ustawę ROW, zmianie uległ proces postępowania podczas weryfikacji wniosku o przyznanie pomocy. Zatem, w sytuacji stwierdzenia podczas oceny wniosku o przyznanie pomocy braku jego kompletności, w tym również niespełnienie warunków przyznania pomocy określonych w rozporządzeniach wykonawczych dla danego typu operacji Agencja wzywała podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy, zgodnie z dyspozycją art. 67b ust. 2 ustawy ROW do niezwłocznego przedstawienia dowodów na spełnienie warunków lub wymogów przyznania pomocy oraz wskazywała braki w dokumentacji, które powinny zostać uzupełnione.

Wielkopolski OR ARiMR wobec wprowadzenia ww. przepisów działał prawidłowo.

Z wyjaśnień Dyrektora Wielkopolskiego OR ARiMR¹⁴ wynika, że:

„Termin na uzupełnienie wniosków o przyznanie pomocy znacznie się wydłużył ze względu na składanie niekompletnych wniosków zawierających liczne braki i uchybienia oraz trudnością w pozyskiwaniu dokumentacji wymaganej na etapie składania wniosków o przyznanie pomocy (stosownych pozwoleń/decyzji).

Wnioskodawcy w trakcie trwania pandemii oraz do dnia 14 maja 2021 r., kiedy została opublikowana ustawa o zmianie ustawy o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 904) nie byli ograniczeni terminami. Pracownicy obsługujący wnioski wielokrotnie kontaktowali się telefonicznie

¹¹ OR15-65000-1, OR15-65000-2, OR15-65000-3, OR15-65000-4, OR15-65000-5, OR15-65000-6, OR15-65000-7, OR15-65000-8, OR15-65000-9, OR15-65000-10, OR15-65000-11, OR15-65000-12, OR15-65000-13, OR15-65000-14, OR15-65000-15, OR15-65000-16, OR15-65000-17, OR15-65000-18, OR15-65000-19.

¹² OR15-65000-1, OR15-65000-2, OR15-65000-3, OR15-65000-4, OR15-65000-5, OR15-65000-6, OR15-65000-7, OR15-65000-8, OR15-65000-9, OR15-65000-10, OR15-65000-11, OR15-65000-12, OR15-65000-13, OR15-65000-14, OR15-65000-15, OR15-65000-16, OR15-65000-17, OR15-65000-18, OR15-65000-19.

¹³ Dz. U. poz. 695.

¹⁴ Pismo Wielkopolskiego OR ARiMR z 8 lipca 2021 r. znak: BWI15-WW.65033.4.2020.DB.

z Wnioskodawcą z prośbą o uzupełnienie braków, jednak uchybienia te nie zostały skorygowane”.

Ponadto „w sytuacji stwierdzenia podczas oceny wniosku o przyznanie pomocy braku jego kompletności, w tym również niespełnienie warunków przyznania pomocy określonych w rozporządzeniach wykonawczych, Agencja nie stosowała standardowych wezwań zgodnie z obowiązującą książką procedur (KP-611-369-ARiMR), natomiast stosowała wezwania w trybie art. 67b ust. 2 ustawy EFRROW do przedstawienia ww. dowodów lub wymogów przyznania pomocy wraz z wskazaniem braków dokumentacji. W przypadku uchybienia terminu złożenia dokumentów przez podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy z przyczyn związanych z ogłoszeniem na obszarze Rzeczypospolitej Polski stan zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 lub wprowadzeniem stanu nadzwyczajnego w związku z zakażeniami tym wirusem, zgodnie z art. 67b ust. 1 ustawy EFRROW, termin ten należy przywrócić, jeżeli czynność, dla której określony był termin została dopełniona nie później niż w terminie 60 dni po ustaniu tych przyczyn. Mając na uwadze powyższe, wnioski o przyznanie pomocy były procedowane zgodnie z powyższą ustawą i dlatego, nie można mówić tutaj o opóźnieniach, gdyż Wnioskodawcy mają czas na uzupełnienie wniosków do dnia 14.07.2021 r. (dotyczy to wszystkich naborów)”¹⁵.

W wyniku kontroli stwierdzono, że w przypadku wszystkich sprawdzonych wopp, zakres braków do usunięcia został sformułowany przez Wielkopolski OR ARiMR w sposób czytelny, jednoznacznie wskazujący dane uchybienie i czynności, które należy wykonać, by braki te zostały usunięte.

W trakcie kontroli, ustalono, iż w sprawie oznaczonej nr OR15-65000-_____ ; pomimo wezwania do usunięcia braków we wopp pismem wysłanym w dniu 11.03.2020 r. (Beneficjent odebrał pismo w dniu 18.03.2020 r.) i złożenia przez Beneficjenta uzupełnień w dniu 1.04.2020 r. Wielkopolski OR ARiMR ponownie prosił o uzupełnienie w tym samym zakresie.

Jak poinformował Dyrektor Wielkopolskiego OR ARiMR¹⁶ „wymienione sytuacje zdarzały się prawie w każdym przypadku. Jeżeli po wysłaniu pierwszego wezwania do uzupełnienia wniosku o przyznanie pomocy Wnioskodawca nie złożył żadnych bądź złożył częściowe

¹⁵ Pismo Wielkopolskiego OR ARiMR z 8 lipca 2021 r. znak: BWI15-WW.65033.4.2020.DB.

¹⁶ Pismo Wielkopolskiego OR ARiMR z 8 lipca 2021 r. znak: BWI15-WW.65033.4.2020.DB.

uzupełnienia, pracownik weryfikujący wniosek był zmuszony wysłać kolejne pismo o uzupełnienie w tym samym zakresie. Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2, należało wysłać pismo o pozostawieniu bez rozpatrzenia na czas COVID”.

Wyjaśnienia zostały przyjęte.

Terminy dotyczące uzupełnień wopp, były zgodnie z obowiązującymi przepisami rozporządzenia oraz ustawy ROW.

W zakresie objętym kontrolą nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości.

5. Terminowość zawierania umów o przyznaniu pomocy/informowania o odmowie przyznania pomocy.

W § 19 ust. 1 rozporządzenia, określono, że w terminie 6 miesięcy od dnia zakończenia terminu składania wniosków o przyznanie pomocy, w przypadku operacji w obszarze nawadniania w gospodarstwie, Agencja:

- 1) wzywa podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy do zawarcia umowy, w przypadku pozytywnego rozpatrzenia wniosku o przyznanie pomocy;
- 2) informuje podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy o odmowie przyznania pomocy, w przypadku gdy nie są spełnione warunki przyznania pomocy.

Natomiast § 19 ust. 2 rozporządzenia stanowi, iż w przypadku pozytywnego rozpatrzenia wopp, ARiMR wyznacza niezwłocznie podmiotowi ubiegającemu się o przyznanie pomocy, w formie pisemnej, termin zawarcia umowy, nie dłuższy niż 14 dni od dnia otrzymania wezwania. Przepisy rozporządzenia, § 19 ust. 3, określają również warunki, w których umowa o przyznanie pomocy może być zawarta w innym terminie.

Jak wyjaśnił Dyrektor Wielkopolskiego OR ARiMR¹⁷, „ogłoszony na obszarze Rzeczypospolitej Polski stan zagrożenia epidemiologicznego COVID-19 sprawił, że zostały przyjęte inne rozwiązania w zakresie podpisywania umów – wprowadzono tryb korespondencyjny, który miał ograniczyć kontakty ze względu na bezpieczeństwo i zdrowie pracowników ARiMR i rolników. Zdarzały się również przypadki, że ze względu na zachorowania lub bezpośredni kontakt z osobą zakażoną Wnioskodawcy nie stawiali się na podpisanie umów w wyznaczonym terminie lub nie odsyłali umów lub aneksów w wyznaczonym terminie”.

¹⁷ Pismo Wielkopolskiego OR ARiMR z 8 lipca 2021 r. znak: BWI15-WW.65033.4.2020.DB.

Terminy rozpatrywania wopp poddanych kontroli przedstawia tabela

Lp.	Znak sprawy	Liczba dni od dnia zakończenia terminu do składania wniosków o przyznanie pomocy do pisma zapraszającego do zawarcia umowy/informacji o odmowie przyznania pomocy	Liczba dni od wysłania do wnioskodawcy wezwania do usunięcia braków do wpływu uzupełnienia wniosku	Liczba dni z uwzględnieniem uzupełnienia wniosku (3 – 4)	Liczba dni przekroczenia terminu 6 miesięcy (przyjęto 180 dni)
1	2	3	4	5	6
1.	OR15-65000-	349	152	197	17
2.	OR15-65000-	38	0	38	-
3.	OR15-65000-	212	61	151	-
4.	OR15-65000-	317	115	202	22
5.	OR15-65000-	109	161	-52	-
6.	OR15-65000-	wopp pozostawiony bez rozpatrzenia na czas COVID – 19 w trakcie weryfikacji	brak uzupełnień	-	-
7.	OR15-65000-	226	21	205	25
8.	OR15-65000-	72	50	22	-
9.	OR15-65000-	198	38	160	-
10.	OR15-65000-	183	188	-5	-
11.	OR15-65000-	316	105	211	31
12.	OR15-65000-	88	0	88	-
13.	OR15-65000-	46	0	46	-
14.	OR15-65000-	88	127	-39	-
15.	OR15-65000-	216	21	195	15
16.	OR15-65000-	225	20	205	25

Źródło: dane Wielkopolskiego OR ARiMR i obliczenia własne

Odnosząc się do wcześniejszych terminów rozpatrzenia przez Wielkopolski OR ARiMR 3 wopp o nr OR15-65000- OR15-65000- oraz OR15-65000-

oinformowano ¹⁸, że: „Przepisy rozporządzenia w obszarze nawadniania w gospodarstwie nie zobowiązują Agencji do publikacji informacji o kolejności przysługiwania pomocy w konkretnym terminie. W związku z powyższym, wnioski o przyznanie pomocy z naboru od 21 lutego do 20 lipca 2020 r. były weryfikowane według kolejności złożenia i przed terminem zakończenia naboru”.

Wykazane w tabeli przekroczenia terminu rozpatrywania wopp, nie stanowią naruszenia § 19 ust. 1 rozporządzenia ze względu na art. 67b ustawy ROW, który obowiązywał w okresie obostrzeń pandemii COVID - 19 od 18 kwietnia 2020 r. do 14 maja 2021 r., ARiMR przestał obowiązywać 6 – cio miesięczny termin na weryfikację wopp.

Jak wyjaśnił Wielkopolski OR ARiMR: *Wnioskodawcy wydłużali termin na złożenie uzupełnień na czas COVID, ponieważ we wskazanych przypadkach był problem z pozyskaniem dokumentów takich jak, np. pozwolenie wodnoprawne, decyzja zatwierdzająca projekt prac geologicznych, decyzja środowiskowa itd¹⁹”.*

W zakresie objętym kontrolą nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości.

6. Dokonywanie oceny wniosku o płatność w zakresie zgodności z umową o przyznaniu pomocy i kwalifikowalnością wydatków.

W wyniku kontroli stwierdzono, że Wielkopolski OR ARiMR, w oparciu o posiadane dokumenty złożone przez beneficjentów, prawidłowo zweryfikował w odniesieniu do wszystkich kontrolowanych wop spełnienie warunków wypłaty środków finansowych, w tym poniesienie kosztów kwalifikowalnych, w oparciu o załączone do wop:

- a) faktury lub dokumenty o równoważnej wartości dowodowej,
- b) dokumenty potwierdzające płatność,
- c) pozostałe dokumenty wymienione we wzorze wop.

Zgodnie z § 28 ust. 1d rozporządzenia, do wop dołącza się dokumenty, niezbędne do wypłaty środków finansowych z tytułu pomocy, potwierdzające spełnienie warunków wypłaty pomocy, których wykaz zawiera formularz wniosku o płatność.

W zakresie objętym kontrolą nie stwierdzono uchybień ani nieprawidłowości.

¹⁸ Mail Naczelnika Wydziału w Wielkopolskim OR ARiMR z dnia 5 sierpnia 2021 r.

¹⁹ Mail Naczelnika Wydziału w Wielkopolskim OR ARiMR z dnia 5 sierpnia 2021 r.

7. Wzywaniem beneficjenta do usunięcia braków we wop.

W wyniku kontroli stwierdzono, że w przypadku 2 wop²⁰ nie było pism wzywających do usunięcia braków, w przypadku 2 wop²¹, Wielkopolski OR ARiMR wzywał beneficjentów do usunięcia braków jeden raz, natomiast w przypadku 3 wop²² – Wielkopolski OR ARiMR wzywał dwukrotnie, co było zgodne z § 28 ust. 3 i 4 rozporządzenia, określającym, że ARiMR wzywa beneficjenta, w formie pisemnej, do ich usunięcia, w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania, a w przypadku nieusunięcia wszystkich braków, wzywa ponownie beneficjenta do ich usunięcia w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania. Informacja o brakach w 5 kontrolowanych wop, w których skierowano wezwanie została wystosowana w formie pisemnej, sformułowana w sposób czytelny, jednoznacznie wskazujący dane uchybienie i czynności, które należy wykonać, by braki te zostały usunięte. Terminy dotyczące uzupełnień wop wynikające z przepisów rozporządzenia, zostały zachowane.

W zakresie objętym kontrolą nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości. Wielkopolski OR ARiMR w zakresie sprawdzonych spraw postępował w sposób określony w rozporządzeniu i procedurze.

8. Terminowość rozpatrywania wop.

W 7 z 16 spraw objętych kontrolą beneficjenci złożyli wnioski o płatność.²³

W § 29 ust. 1 rozporządzenia określono, że ARiMR rozpatruje wop w terminie 3 miesięcy i dokonuje wypłaty środków finansowych z tytułu pomocy niezwłocznie po pozytywnym rozpatrzeniu wop.

Jednocześnie w § 29 ust. 2 rozporządzenia określono, że ARiMR, na uzasadnioną prośbę beneficjenta, może wyrazić zgodę na przedłużenie terminu wykonania określonych czynności w toku postępowania w sprawie o wypłatę pomocy, przy czym przedłużenie wykonania przez beneficjenta określonych czynności nie może przekroczyć łącznie 30 dni.

Informację na temat terminowości rozpatrywania wop przedstawia tabela

²⁰ OR15-65000-1

OR15-65000-1

²¹ OR15-65000-1

OR15-65000-1

²² OR15-65000-1

OR15-65000-1

OR15-65000-1

²³ Wg stanu na 18.06.2021 r.

Lp.	Znak sprawy	Liczba dni od złożenia wop do wystawienia zlecenia płatności	Liczba dni od wysłania do beneficjenta wezwania do uzupełnienia do wpływu uzupełnienia wniosku	Liczba dni z uwzględnieniem uzupełnienia wop (3-4)	Liczba dni przekroczenia terminu 3 miesięcy (przyjęto 90 dni)
1	2	3	4	5	6
1.	OR15-65000-	152	20	132	42
2.	OR15-65000-	103	8	95	5
3.	OR15-65000-	nie złożono zlecenia płatności	36	-	-
4.	OR15-65000-	111	0	111	21
5.	OR15-65000-	nie złożono zlecenia płatności	0	-	-
6.	OR15-65000-	nie złożono zlecenia płatności	84	-	-
7.	OR15-65000-	nie złożono zlecenia płatności	16	-	-

Źródło: informacja z Wielkopolskiego OR ARiMR oraz obliczenia własne

Na podstawie przedstawionej tabeli stwierdzono, że w przypadku 3 skontrolowanych spraw nastąpiło przekroczenie terminu rozpatrzenia wop przez Wielkopolski OR ARiMR. Przekroczenia wyniosły odpowiednio: 42, 5 oraz 21 dni.

Dyrektor Wielkopolskiego OR ARiMR jako przyczynę ww. opóźnień wskazał skomplikowany charakter sprawy²⁴.

W zakresie objętym kontrolą stwierdzono uchybienie w zakresie przekroczenia terminu określonego w § 29 ust. 1 rozporządzenia w odniesieniu do 3 spraw. Przekroczenia terminu wyniosły od 5 do 42 dni. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

9. Dokumentowanie procesu przyznawania i wypłaty pomocy

W wyniku kontroli stwierdzono, że we wszystkich skontrolowanych sprawach dokumentacja aktowa była na bieżąco znakowana, gromadzona oraz przechowywana w teczkach aktowych w kolejności

²⁴ Pismo Wielkopolskiego OR ARiMR z 8 lipca 2021 r. znak: BW115-WW.081.1.2021.BW.

chronologicznej. Dokumenty robocze (notatki, wyliczenia, zapiski pracownika, wydruki z Internetu, itd.), powstałe podczas oceny wopp albo wop zostały datowane, podpisane oraz dołączone do teczki sprawy. Pracownicy prowadzący sprawy złożyli deklaracje bezstronności, które zostały dołączone do teczek aktowych.

10. Efektywność wdrażania instrumentu wsparcia.

Na podstawie informacji z Wielkopolskiego OR ARiMR²⁵, według stanu na dzień 31.12.2019 r. operacją typu „Modernizacja gospodarstw rolnych” – obszar E (nawodnienia) w Wielkopolskim OR ARiMR zajmowało się 7 pracowników Wydziału ds. Wdrożeń.

Na dzień 31.12.2020 r.: 10 pracowników Wydziału ds. Wdrożeń oraz 5 pracowników Wydziału ds. Płatności. Natomiast według stanu na dzień 25.06.2021 r.: 8 pracowników Wydziału ds. Wdrożeń oraz 8 pracowników Wydziału ds. Płatności.

Osoby zajmujące się kontrolowanym instrumentem wsparcia wykonywały zadania związane z obsługą wniosków również w ramach innych instrumentów wsparcia.

Efektywność rozpatrywania wniosków o przyznanie pomocy.

Jak ustalono, pismem z dnia 08.01.2020 r. znak: ZP-1-DDI-WAMS.65030.01.3020.JT, Zastępca Prezesa ARiMR polecił przekazanie wniosków o przyznanie pomocy w ramach operacji typu „Modernizacja gospodarstw rolnych” – obszar nawodnienia z I naboru z Wielkopolskiego OR ARiMR do następujących Oddziałów Regionalnych ARiMR:

- Dolnośląski OR ARiMR – 20 wopp,
- Małopolski OR ARiMR – 15 wopp,
- Opolski OR ARiMR – 10 wopp,
- Podkarpacki OR ARiMR – 10 wopp,
- Śląski OR ARiMR – 20 wopp,
- Świętokrzyski OR ARiMR – 15 wopp.

Łącznie zostało przekazanych 90 wopp.

Na podstawie informacji uzyskanych z Wielkopolskiego OR ARiMR²⁶, wg stanu na dzień 8 czerwca 2021 r., na temat rozpatrywania wniosków o przyznanie pomocy w ramach typu operacji objętego kontrolą, ustalono co następuje.

Zestawienie w zakresie statusu spraw ilustruje tabela

Status spraw	Liczba wopp
Wopp wycofane	1

²⁵ Pismo Wielkopolskiego OR ARiMR z 8 lipca 2021 r. znak: BWI15-WW.081.1.2021.BW.

²⁶ Mail Wielkopolskiego OR ARiMR z 8 czerwca 2021 r.

Wniosek pozostawiony bez rozpatrzenia na czas COVID – 19 – w trakcie weryfikacji	391
Wopp – odmowa przyznania pomocy	136
Umowy zawarte	29
Łącznie złożonych wopp	557

Źródło: informacje z Wielkopolskiego OR ARiMR oraz obliczenia własne

Zestawienie nie zawiera 90 wopp przekazanych do innych Oddziałów Regionalnych ARiMR, gdyż cały proces weryfikacji tych wniosków wraz z podpisywaniem umów, był obsługiwany w tych Oddziałach Regionalnych.

Z zestawienia wynika, że na 557 złożonych wopp, 391 posiadało status wniosku pozostawionego bez rozpatrzenia na czas COVID – 19 w trakcie weryfikacji, co stanowi 70,20 %.

W Wielkopolskim OR ARiMR zawarto 29 umów na łączną kwotę 2.217.049,00 zł.

Ustalono ponadto, że:

- nie było konieczności formułowania pism wzywających do uzupełnień w przypadku 113 wopp,
- jedno pismo wzywające do uzupełnienia wysłano w przypadku 242 wopp,
- dwa pisma wzywające do uzupełnienia wysłano w przypadku 116 wopp,
- trzy pisma wzywające do uzupełnienia wysłano w przypadku 69 wopp,
- cztery pisma wzywające do uzupełnienia wysłano w przypadku 12 wopp,
- pięć pism wzywających do uzupełnienia wysłano w przypadku 5 wopp.

Efektywność rozpatrywania wniosków o płatność.

Na podstawie informacji uzyskanych z Wielkopolskiego OR ARiMR²⁷ wg stanu na dzień 18 czerwca 2021 r, na temat rozpatrywania wniosków o płatność w ramach typu operacji objętego kontrolą, ustalono, co następuje.

Złożono 8 wniosków o płatność, w trakcie weryfikacji było 5 wop, nie wymagało uzupełnień 3 wop.

Wśród 5 wop, które wymagały formalnego uzupełnienia, w przypadku 2 wop wysłano 1 pismo wzywające do uzupełnienia, a w przypadku 3 wop konieczne były 2 pisma wzywające do uzupełnienia wop.

Wyplata środków nastąpiła w odniesieniu do 3 wop.

²⁷ Mail Wielkopolskiego OR ARiMR z dnia 18 czerwca 2021 r.

Wymienione 3 wop zostały opisane w Rozdziale 8 projektu wystąpienia pokontrolnego.

Efektywność wykorzystanych środków

Według stanu na dzień 18 czerwca 2021 r. dokonano 3 płatności, w odniesieniu do 8 wop (w ramach obszaru E kontrolowanego instrumentu wsparcia możliwy jest tylko jeden etap operacji), na łączną kwotę 243.304,50 zł.

Kwoty wypłaty wyniosły: 100.000 zł, 99.404,50 zł oraz 43.900 zł.

Na dzień 18 czerwca 2021 r. wartość złożonych 8 wop wyniosła łącznie 627.814,00 zł.

Średnia wartość złożonych wop wyniosła 78.476,75 zł.

Wartość zawartych umów w Wielkopolskim OR ARiMR (nie dotyczy wopp przekazanych do innych Oddziałów Regionalnych) stanowi kwotę 2.217.049,00 zł.

Efektywność ogółem mierzona jako wartość złożonych wop do wartości podpisanych umów wyniosła 28,31%.

Natomiast efektywność dokonanych płatności, mierzona jako wartość płatności do wartości podpisanych umów wyniosła 10,97%.

Wskaźnik dokonanych płatności na etapie wop mierzony jako iloraz ogólnej kwoty zrealizowanych płatności do ogólnej kwoty złożonych wop wyniósł 38,75%.

Niska efektywność wykorzystania środków na dzień 18.06.2021 r. związana była z niewielką liczbą złożonych wniosków o płatność i wynikała m.in. z pandemii COVID – 19.

Pan Dyrektor nie zgłosił zastrzeżeń do projektu wystąpienia pokontrolnego.

III. Zalecenia pokontrolne.

W związku z wynikami kontroli zalecam Panu Dyrektorowi podjęcie działań zmierzających do:

- 1) wzmocnienia nadzoru nad przestrzeganiem przepisów rozporządzenia oraz postanowień umowy o przyznaniu pomocy w zakresie terminowego rozpatrywania wniosków o płatność,
- 2) wzmocnienia nadzoru nad przestrzeganiem Procedur w zakresie przyjmowania wniosków o przyznanie pomocy.

W ramach sprawowanej przez Pana Dyrektora kontroli funkcjonalnej zalecam na bieżąco weryfikowanie przestrzegania powyższych zaleceń.

Proszę Pana Dyrektora o powiadomienie mnie o działaniach podjętych w celu zrealizowania zaleceń pokontrolnych lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych uchybień w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
\$imię nazwisko
\$stanowisko
/podpisano elektronicznie/